

TÓTH GERGELY¹**Tartalékosok tanácskoztak a migrációról
A Gamingi Kezdeményezés 2016-os első szemináriuma****Reservists' Meeting on Migration
The First Seminar of the Gaming Initiative in 2016****Absztrakt**

A cikk a közép-európai tartalékos és tiszti szövetségek szervezete, a Gamingi Kezdeményezés 2016-ban megtartott első szemináriumáról számol be, amelynek témája a migráció által okozott kihívások, valamint a tartalékosok és tartalékos szervezetek e téren játszott szerepe volt. Az eseményre 2016. május 26-29 között került sor, Drezdában. Áttekintették az egyes országok helyzetét, valamint azt, hogy milyen eszközökkel próbálnak úrrá lenni a migráció okozta problémákon. Kísérlet történt olyan megoldások azonosítására, amelyek alkalmazhatóak lennének különböző körülmények között, esetleg regionális együttműködésben. A cikk beszámol ezekről, és javaslatot tesz a további együttműködésre a gamingi keretek között.

Kulcsszavak: tartalékos együttműködés, Közép-Európa, migráció, Gamingi Kezdeményezés, biztonságpolitika

Abstract

The article reports on the first meeting of the Gaming Initiative, a forum of Central European Reserve and Officers' Organizations in 2016. The topic of the meeting was migration, and the role of reservists' organizations in handling its challenges. The meeting took place between 26-29 May 2016 in Dresden, Germany. During the meeting, participants covered the situation of individual countries in relation to migration, as well as the measures applied to tackle the problem. They attempted to identify best practices that are applicable in different circumstances, even in a regional cooperation. The article then makes recommendations to further cooperation within the Gaming Initiative.

¹ Honvédelmi Minisztérium Társadalmi Kapcsolatok Hivatal – Ministry of Defence Office for Public Relations, E-mail: gergely.toth.79@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8011-0194

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 3. szám

Keywords: cooperation of reservists, Central Europe, migration, Gaming Initiative, security policy

A Gamingi Kezdeményezés (Gaming Initiative – GI) nemzetközi tartalékos szervezet 2016. május 26-29. között tartotta idei első, tavaszi szemináriumát (Gaming I.) a Bundeswehr Tartalékos Szövetségének (Verband der Reservisten der Deutschen Bundeswehr e. V.) vendégeként Drezdában.²

A Gamingi Kezdeményezés³ egy nemzetközi, non-profit, politikamentes társadalmi szervezet, jelenleg tíz⁴ európai tartalékos, illetve tiszti szövetség regionális együttműködése. 26 éves múltja tekint vissza, 1989-ben, még a Varsói Szerződés megszűnése előtt, az ausztriai Gaming kisvárosában tartotta első konferenciáját, egy karthauzi kolostorban, innen kapta a nevét. A GI teljes jogú tagja – akár a NATO Tartalékos Tisztek Szövetségének (Confédération Interalliée des Officiers de Réserve – CIOR)⁵ – országonként egy tiszti vagy tartalékos szövetség lehet, egyes országokban ugyanis a tartalékos szövetségek a nem tiszti állomány előtt is nyitottak (például Magyarország), máshol viszont a tartalékos és aktív állományú tisztek egy szervezetbe tömörülnek (például Svájc). A gamingi találkozókon való részvétel egyetlen kritériuma így a tiszti jogállás. A küldő nemzeti szervezetnek vagy szövetségnek e mellett – ahogyan ez a Magyar Tartalékosok Szövetsége (MATASZ) esetében is fennáll – rendelkeznie kell országának védelmi minisztériumának felhatalmazásával. A GI és a CIOR egyébként 2002-ben kötött együttműködési megállapodást egymással.⁶

A GI egyik legfontosabb eseménye a tavaszi, úgynevezett Gaming I. – amelyet korábban a névadó helységben tartottak, napjainkban pedig mindig más tagország látja el a házigazda szerepét –, ahol egy aktuális, a tagok számára éppen fontos biztonságpolitikai kérdést vizsgálnak meg, a különböző tagok perspektívájából. Ilyenkor kerül sor az egyes országok saját tartalékos rendszeréről szóló „frissítések” előadására is, és az esetleges tagállami személyi változásokat is ilyenkor jelentik be.⁷ A másik fontos rendezvény az őszi Gaming II., ahol elsősorban egy adott tagállam mutatja be saját (hon)védelmének rendsze-

² Impressions of the last meeting in Dresden:

<http://www.gaminginitiative.org/cms/iwebs/default.aspx?mmid=13826&smid=47050#150112> (Letöltve: 2016.09.07.)

³ A Gaming Initiative honlapja: <http://www.gaminginitiative.org/cms/iwebs/default.aspx> (Letöltve: 2016. 07. 16.)

⁴ Ausztria (jelenleg inaktív), Németország, Olaszország, Magyarország, Csehország, Szlovákia, Lengyelország, Svájc, Horvátország, Szlovénia

⁵ A CIOR (Interallied Confederation of Reserve Officers) honlapja: <http://www.cior.net/> (Letöltve: 2016. 07. 17.)

⁶ Ujházy László: A Gamingi Kezdeményezés. In: Nemzet és Biztonság, 2010. november, 89-91. old. http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/ujhazy_laszlo-a_gamingi_kezdemenyezés_pdf (Letöltve: 2016. 07. 15.)

⁷ Karácsonyi Veronika – Takács Judit: A haderők önkéntes tartalékos rendszerének főbb jellemzői a NATO-ban In: Nemzet és Biztonság 2008. június 48-64. old.

<http://www.nemzetesbiztonsag.hu/letoltes.php?letolt=289> (Letöltve: 2016.09.07.)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 3. szám

rét, különös tekintettel annak tartalékos vonatkozásaira, bár itt is sor kerül néha az első találkozón nem előadott, biztonságpolitikai témájú beszámolókra is.⁸ (Mivel Magyarország legutóbb 2011-ben rendezett gamingi találkozót, így – tekintettel a honvédelem tartalékos alrendszerének időközben fejlődésére – az elkövetkező években indokolt lesz ismét ülést szervezni hazánkban is.⁹)

A 2016 májusi tanácskozás – amelyen a MATASZ képviselőjében vettem részt – kezdetén a helyszínt biztosító német Offizierschule des Heeres (OSH – a szárazföldi haderő tiszti iskolája)¹⁰ parancsnoka, Harald Gante dandártábornok, valamint tanulmányi ügyekért felelős helyettese tartott átfogó előadást az iskoláról, valamint annak képzési programjáról. Mint elmondta, az intézmény alapelve az élethosszig tartó tanulás, ennek érdekében nem csak a leendő tiszteket képzik a katonai ismeretekre (a szakmai ismereteket civil egyetemeken szerzik meg, így könnyen konvertálható szakképzettségre is szert tesznek), hanem a magasabb (zászlóaljparancsnoki szintig) tanfolyamokat is oktatja. Kiemelt fontosságú a nyelvi képzés (angol), valamint a küldetésorientált vezetés (Aufstragtaktik) elsajátítása.

Ezt követően a tanácskozás fő témája, az egész Európát érintő migrációs válsághelyzettel kapcsolatos prezentációk következtek. Ismét kiderült, alapvetően eltért egymástól a befogadó, valamint a tranzit országok narratívája, míg utóbbiak elsősorban biztonsági kérdésként tekintenek a területükön áthaladni kívánó emberáradatra, addig a célországokat (a tanácskozáson elsősorban Németországot, kisebb mértékben Olaszországot és Svájcot) inkább a tömeg valamiféle integrációjának a kérdése foglalkoztatja. Leghatározottabban a visegrádi országok álltak ki a biztonságot elsődlegessége mellett, ugyanakkor Horvátország és Szlovénia is inkább e narratíva keretében szemlélte az eseményeket, ahogy ezt az országok tartalékos szövetségeinek delegáltjai előadták.

Továbbra is megfigyelhető az európai éltek, valamint az „átlagember” nézőpontja közötti, gyakran áthidalhatatlannak tűnő szakadék a migránskérdés kezelésének fő irányát illetően, abban ugyanakkor konszenzus mutatkozott, hogy csak összeurópai szinten kezelhető a probléma. Egyes országok képesek eredményeket elérni, és irányt mutatni mások számára, de a végleges megoldás csak nemzetközi összefogással valósítható meg. Mivel a kérdés várhatóan sokáig napirenden lesz még, így feltehetően nem ez volt az utolsó találkozó, ahol ez napirendre került, a 2016 őszén megrendezendő második találkozón is hangzanak majd el prezentációk e témában.

Magyarország eddig tett lépéseivel kapcsolatban szinte minden hozzászóló elismerően nyilatkozott, annak ellenére, hogy nem minden kérdésben azonosak az álláspontok.

⁸ Ujházy László: Tartalékos szeminárium Svájcban <http://www.honvedelem.hu/cikk/22027> (Letöltve: 2016. 07. 16.)

⁹ Vastagh László – Ujházy László: Európai tartalékos tisztek konferenciája Gödön <http://www.honvedelem.hu/cikk/25647> (Letöltve: 2016. 07. 15.)

¹⁰ Offizierschule des Heeres honlapja http://www.deutschesheer.de/portal/a/heer/ut/p/c4/HcUxDoAgDADAt_iBdnfzF8pWolEGUwwt-n2NueEw4EfpkluXenEHY8ka3yqMg_lwmpuDiQttz_WXRIqj61sEK3ilfblheQ6y06/ (Letöltve: 2016. 07. 17.)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 3. szám

Ugyanakkor a határozott és koherens fellépést értékelték, mint ahogyan azt a munkát is, amelyet a határon szolgálatot teljesítő katonák és rendőrök nap, mint nap végeznek. E tekintetben a horvát és szlovén tapasztalat nagyon hasonló a magyarhoz, hiszen ott is jelentős munkát végeztek az utóbbi időben a folyamatos kitelepülések alatt. Ezek konklúziója minden ország esetében azonos: még a jelenleginél is nagyobb számú, jól képzett tartalékos katonára van szükség!

A konferencia része volt a Bundeswehr központi múzeumának megtekintése,¹¹ amely jó keresztmetszetét adta a német föld hadtörténetének, és néhány egészen különleges kiállítási tárgyat is tartalmazott (például a Scherer Gustav szuperágyú 80 cm-es lövedékét). Bár Németországban május utolsó vasárnapján nem ünneplik a Hősök Napját, de koszorúzásra is sor került a drezdai katonai temetőben, ahol nem csak I. és II. világháborús katonasírok (köztük kis számban magyarok is) találhatóak, hanem az ezt megelőző, XIX. századi német újraegyesítési harcokból is vannak hősi halottak eltemetve. Ezen programok, bár nem tartoznak szorosan a konferencia jelenkori biztonságpolitikai tematikájához, mégis árnyalják a résztvevők ismereteit a fogadó ország történelmével, mentalitásával kapcsolatban, valamint jelenvalóvá teszik a történelmi perspektívát, amelyben napjaink eseményei zajlanak.

A partner szervezetek és a német szövetségi haderő képviselői végig nagyon nyitlak és segítőkészek voltak, igazolva, hogy a Gamingi Kezdeményezés a családi és informális hangnem és struktúra miatt, alacsony részvételi költségekkel párosulva, alkalmas a CIOR-ban kifejtett nemzetközi tevékenység kiegészítésére. A jelenlegi, gyakran feszültségekkel terhes nemzetközi helyzetben egyébként is fontos, hogy legyenek a katonai kapcsolatoknak ilyen fórumai, ahol barátként lehet megbeszélni az aktuális ügyeket.

Alkalmom nyílt bilaterális megbeszélések folytatására is, ezek eredményeképpen szorosabbra lehet fűzni a kapcsolatot a közép-európai országok tartalékos és tiszti szervezeteivel, nem csak országos szinten, hanem több pozitív kezdeményezés is napvilágra került, amelyek a regionális (megyei) szinten segítenék az együttműködést, egymás rendezvényeinek látogatását.¹²

Szintén megfontolandó – az, a több nemzet által is követett gyakorlat –, hogy a tartalékos szervezet megyei és országos vezetői részt vehetnek a gamingi rendezvényen, önköltségi alapon. Természetesen a delegáció összeállítása ilyen esetben is a delegációvezető feladata (például a nyelvtudás szempontjának figyelembe vétele), valamint az így kiutazó plusz személyek is aktívan hozzá kell, hogy járuljanak a rendezvényre való felkészüléshez és az ott folyó munkához. Elképzelhető az ilyen módon való részvétel belső pályáztatása is. A cél az kell, hogy legyen, hogy minél több fiatal, rátermett tartalékos szerezzon nem-

¹¹ A Militärgeschichtliches Museum der Bundeswehr honlapja: <https://www.mhmbw.de/> (Letöltve: 2016. 07. 16.)

¹² Balogh Béla (szerk.): Civil szervezetek az európai biztonságért, Budapest, 2011.

http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/ujhazy_laszlo-a_gamingi_kezdemenyezés_.pdf (Letöltve: 2016.09.07.)

zetközi tapasztalatokat, és mivel a közép-európai régió biztonságpolitikai szempontból egyébként is egyre markánsabb saját arculattal rendelkezik, így szerencsés, ha a résztvevők saját tapasztalatokat szerezhetnek egy ilyen körben működő szervezetben.

A jövőre nézve komolyan felmerült annak lehetősége, hogy 2018-ban Magyarország ismét helyt adhatna egy hasonló találkozásnak.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Balogh Béla (szerk.): Civil szervezetek az európai biztonságért, Budapest, 2011.

http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/ujhazy_laszlo-a_gamingi_kezdemenyezés_.pdf

(Letöltve: 2016.09.07.)

Karácsonyi Veronika – Takács Judit: A haderők önkéntes tartalékos rendszerének főbb jellemzői a NATO-ban In: Nemzet és Biztonság 2008. június 48-64. old.

<http://www.nemzetesbiztonsag.hu/letoltes.php?letolt=289> (Letöltve: 2016.09.07.)

Ujházy László: A Gamingi Kezdeményezés. In: Nemzet és Biztonság, 2010/9. szám

http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/ujhazy_laszlo-a_gamingi_kezdemenyezés_.pdf (Letöltve: 2016. 07. 15.)

Ujházy László: Tartalékos szeminárium Svájcban <http://www.honvedelem.hu/cikk/22027>

(Letöltve: 2016. 07. 16.)

Vastagh László – Ujházy László: Európai tartalékos tisztek konferenciája Gödön

<http://www.honvedelem.hu/cikk/25647> (Letöltve: 2016. 07. 15.)